॥ दुर्य्योधन उवाच ॥ अयमुत्सहते राजन् श्रियमाहर्त्तुमर्चवित्। द्यूतेन पाण्डुपुत्त्रेभ्यस्तदनुज्ञातुमर्हसि।
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ स्थितोऽस्मि शासने भ्रातुर्व्विदुरस्य महात्मनः। तेन सङ्गम्य वेत्स्यामि कार्य्यस्यास्य विनिश्चयं। १९००
॥ दुर्य्योधन उवाच ॥ व्यपनेष्यति ते बुद्धिं विदुरो मुक्तसंशयः। पाण्डवानां हिते युक्तो न तथा मम कौरव।
नारभेतान्यसामर्थ्यात् पुरुषःकार्य्यमात्मनः। मतिसाम्यं द्वयोर्नास्ति कार्य्येषु कुरुनन्दन।
भयं परिहरन्मन्द आत्मानं परिपालयन्। वर्षासु क्लिन्नकटवत्तिष्ठन्नेवावसीदति।
न व्याधयो नापि यमः प्राप्तुं श्रेयः प्रतीक्षते। यावदेव भवेत् कल्यस्तावच्छ्रेयः समाचरेत्।
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ सर्व्वथा पुत्त्र बलिभिर्विग्रहो मे न रोचते। वैरं विकारं सृजति तद्वै शस्त्रमनायसं। १९०५
अनर्थमर्थं मन्यसे राजपुत्त्र सङ्ग्रन्थनं कलहस्यातिघोरं। तद्वै प्रमत्तन्तु यथाकथञ्चित् सृजेदसीन्निशितान् सायकांश्च।
॥ दुर्य्योधन उवाच ॥ द्यूते पुराणैर्व्यवहारः प्रणीतस्तत्रात्ययो नास्ति न सम्प्रहारः। तद्रोचतां शकुनेर्व्वाक्यमद्य सभां क्षिप्रं त्वमिहाज्ञापयस्व।
स्वर्गद्वारं दीव्यतां नो विशिष्टं तद्वर्त्तिनां चापि तथैव युक्तं। भवेदेवं ह्यात्मना तुल्यमेवं दुरोदरं पाण्डवैस्त्वं कुरुष्व।
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ वाक्यं न मे रोचते यत्त्वयोक्तं यत्ते प्रियं तत् क्रियतां नरेन्द्र। पश्चात्तप्स्यसे तदुपक्रम्य वाक्यं नहीदृशं भावि वचो हि धर्म्म्यं।
दृष्टं ह्येतद्विदुरेणैव सर्व्वं विपश्चिता बुद्धिविद्याऽनुगेन। तदेवैतदवशस्याभ्युपैति महद्भयं क्षत्त्रियजीवघाति। १९८०
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्त्वा धृतराष्ट्रो मनीषी दैवं मत्वा परमं दुस्तरञ्च। शशासोच्चैः पुरुषान् पुत्त्रवाक्ये स्थितो राजा दैव संमूढचेताः।
सहस्रस्तम्भां हेमवैदूर्य्यचित्रां शतद्वारां तोरणस्फाटिकाख्यां। सभामग्र्यां क्रोशमात्रायतां मे तद्विस्तारामाशु कुर्व्वन्तु युक्ताः।
श्रुत्वा तस्य त्वरिता निर्व्विशङ्काः प्राज्ञा दक्षास्तां तदा चक्रुराशु। सर्व्वद्रव्याण्युपजह्रुः सभायां सहस्रशः शिल्पिनश्चैव युक्ताः।
कालेनाल्पेनाथ निष्ठां गतां तां सभां रम्यां बहुरत्नां विचित्रां। चित्रैर्हैमै रासनैरभ्युपेतामाचख्युस्ते तस्य राज्ञः प्रतीताः।
ततो विद्वान् विदुरं मन्त्रिमुख्यमुवाचेदं धृतराष्ट्रो नरेन्द्रः। युधिष्ठिरं राजपुत्त्रञ्च गत्वा मद्वाक्येन क्षिप्रमिहानयस्व। १९८५
सभेयं मे बहुरत्ना विचित्रा शय्यासनैरुपपन्ना महार्हैः। सा दृश्यतां भ्रातृभिः सार्द्धमेत्य सुहृद्द्यूतं वर्त्ततामत्र चेति।
इतिश्री महाभारते सभापर्व्वणि द्यूतपर्व्वणि युधिष्ठिरानयने पञ्चपञ्चाशोऽध्यायः ॥ ५५ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ मतमाज्ञाय पुत्त्रस्य धृतराष्ट्रो नराधिपः। मत्वा च दुस्तरञ्चैवमेतद्राजं स्वकार ह।
अन्यायेन तथोक्तस्तु विदुरो विदुषाम्वरः। नाभ्यनन्दद्वचो भ्रातुर्व्वचनञ्चेदमब्रवीत्।
॥ विदुर उवाच ॥ नाभिनन्दे नृपते प्रैषमेतं मैवं कृथाः कुलनाशाद्बिभेमि। पुत्त्रैर्भिन्नैः कलहस्ते ध्रुवं स्यादेतच्छङ्के द्यूतकृते नरेन्द्र।
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ नेह क्षत्तः कलहस्स्यते मां न चेद्दैवं प्रतिलोमं भविष्यत्। धात्रानुशिष्टस्य वशे किलेदं सर्व्वं गजत्तिष्ठति न स्वतन्त्रं। १९९०
तदद्य विदुर प्राप्य राजानं मम शासनात्। क्षिप्रमानय दुर्द्धर्षं कुन्तीपुत्त्रं युधिष्ठिरं।
इतिश्री महाभारते सभापर्व्वणि द्यूतपर्व्वणि युधिष्ठिरानयने षट्पञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५६ ॥